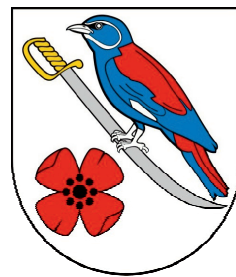


**R
A
Z
E
M**

Biuletyn Informacyjny



**GMINA
KRASNE**

Kwartalnik

ISSN 2392-1722

Nr 25 (1/2021)

KRASNE • MALAWA • PALIKÓWKA • STRAŻÓW

*Z okazji zbliżających się Świąt Wielkanocnych,
pragniemy Państwu złożyć najserdeczniejsze życzenia,
dużo zdrowia, szczęścia oraz wiary w lepsze jutro.
Niech Zmartwychwstały Chrystus napełni Wasze serca pogodą ducha
oraz optymizmem na każdy dzień.
Niech ten wyjątkowy czas będzie przepełniony miłością,
pokojem i wzajemną życzliwością.
Radosnego Alleluja życzą:*

**Wójt Gminy Krasne
Wilhelm Woźniak**

**Przewodniczący
Rady Gminy Krasne
Grzegorz Nowak**

**wraz z radnymi
i pracownikami Urzędu Gminy Krasne**



BUDŻET • OŚWIATA • KULTURA



Kwartalnik
Biuletyn Informacyjny
„Razem”

Wydawca:
Gmina Krasne
36-007 Krasne 121
tel.: 17 23 00 200
www.gminakrasne.pl

Adres redakcji:
Gminny Ośrodek Kultury
i Biblioteka w Krasnem
36-007 Krasne 743
tel.: 17 23 00 347
www.gokkrasne.pl
poczta@gokkrasne.pl

Zespół redakcyjny:
Lidia Hajduk
Ireneusz Śpiewła
Małgorzata Antczak
Joanna Amarowicz

Opracowanie graficzne:
Marcin Kipisz | Małe Sztuki

ISSN 2392-1722
Nakład: 2 600 egz.
Do druku oddano: 22.03.2021 r.

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności
za zamieszczone reklamy oraz za treści
autoryzowane i zastrzega sobie prawo
do skracania tekstów

Biuletyn jest rozpowszechniany
bezpłatnie



Produkcja i sprzedaż paneli
elewacyjnych „imitacja deski”

tel. 607 962 607

Strażów 379

<https://markubelewacje.pl>



markub.lecki@gmail.com
kontakt@markubelewacje.pl

Gmina Krasne dzisiaj i w przyszłości

Lidia Hajduk: Myśląc o dniu dzisiejszymi oraz o nadchodzącej przyszłości, warto przyglądnąć się kondycji finansowej Gminy Krasne

Wilhelm Woźniak: Z wielką satysfakcją mogę powiedzieć, że mimo trwającej pandemii, kondycja finansowa gminy jest dobra. W tym wydaniu biuletynu prezentujemy szczegóły dotyczące planowanych dochodów i wydatków. Warto zauważyć, że w zaplanowanych na 2021 rok przychodach, z kwoty ponad 65 milionów złotych, znaczna część będzie wydatkowana na finansowanie: oświaty, kultury, pomocy społecznej i utrzymania instytucji - które służą naszym mieszkańcom. Zadań do realizacji stale nam przybywa, jednak w tym budżecie nie zabrakło sporej kwoty przeznaczonej na cele inwestycyjne, na które pozyskujemy również środki z funduszy zewnętrznych. Skala zaplanowanych i tych już realizowanych inwestycji, została opisana w oddzielnym artykule. W mojej ocenie można więc wysnuć wniosek, że Gmina Krasne jest na dobrej drodze do swojego dalszego rozwoju.

No właśnie, mówimy o rozwoju, który przejawia się także w tym, że powstaje w gminie coraz więcej domów oraz osiedli mieszkaniowych.

Tak, od kilku lat zauważamy stopniowy wzrost liczby mieszkańców naszej gminy, a to lokuje nas w ścisłej czołówce na Podkarpaciu. Jesteśmy więc gminą rozwijającą się, co niezmiennie nas cieszy, ale także stawia przed nami nowe wyzwania, którym staramy się sprostać. Są to między innymi problemy związane z gospodarką komunalną, infrastrukturą drogową, ale także bazą edukacyjną i opiekuńczą. Podam tylko przykład; jeśli budowa nowego przedszkola w Krasnem dla wielu osób kilka lat temu była inwestycją na wyrost, to już dzisiaj możemy powiedzieć, że trzeba nam pomyśleć o przygotowaniu terenu pod budowę kolejnego przedszkola, szczególnie na terenie, na którym powstaje coraz więcej osiedli mieszkaniowych. W ostatnim czasie, decyzją radnych stworzyliśmy możliwości do powstawania kolejnych żłobków na terenie gminy: w Palikówce oraz w Malawie. Podobnych zadań mamy bardzo wiele, dlatego staramy się pracować z myślą o przyszłości, bowiem mamy świadomość, że oczekiwania mieszkańców są i będą coraz większe.

Ostatnio często pojawiające się pytanie w kuluarowych rozmowach

szczególnie mieszkańców Krasnego dotyczy dalszych losów klubu sportowego Crasnovia.

Rzeczywiście na początku tego roku doszło do zmian, które mogły niektórych zaskoczyć. W związku z tym, pozwolę sobie na krótkie wyjaśnienie. Pod koniec 2020 roku władze Klubu Sportowego Crasnovia Krasne, poinformowały nas w złożonym piśmie, o chęci wypowiedzenia umowy użyczenia stadionu oraz obiektów znajdujących się w jego otoczeniu. Na specjalnie zorganizowanym spotkaniu, w obecności radnych oraz działaczy sportowych, władze klubu poinformowały, że nie są w stanie dalej prowadzić działalności sportowej – nie zgłoszono także drużyn do rozgrywek w 2021 roku. Wobec powyższych faktów, wspólnie z radnymi, postanowiliśmy ogłosić przetarg na wynajem obiektów sportowych. Uznaliśmy bowiem, że nie możemy zmarnować potencjału tego miejsca. W wyniku postępowania przetargowego, udało nam się wyłonić dzierżawcę, na korzystnych dla nas warunkach. Od stycznia tego roku, obiektem Crasnovii opiekuje się klub CWKS Resovia SA Rzeszów. Równocześnie w obiektach Crasnovii działalność szkoleniową dla dzieci i młodzieży prowadzi Akademia Piłkarska Crasnovia Krasne, która daje nam wszystkim nadzieję, że w najbliższej przyszłości Klub Sportowy Crasnovia Krasne - odżyje na nowo. Umowa z nowym dzierżawcą umożliwia dalsze prowadzenie swojej działalności tym, którzy do tej pory użytkowali pomieszczenia w tym budynku.

Jeśli mówimy o rozwoju Krasnego to nie możemy pominąć także faktu zamiarów prezydenta Rzeszowa, dotyczących przyłączenia Gminy Krasne.

Rzeczywiście, temat przyłączeń pojawia się w zasadzie każdego roku. W tym miejscu chcę jednak jednoznacznie podkreślić (na co zwrócił uwagę także Konwent Wójtów i Burmistrzów Powiatu Rzeszowskiego), że nie możemy pozwolić sobie na to, aby Rzeszów traktował nie tylko Gminę Krasne, ale także inne gminy z pozycji silniejszego. Mamy przecież wiele wspólnych problemów do rozwiązania dla dobra naszych mieszkańców, jednak oczekujemy partnerstwa i trzymania się ustalonych na oficjalnych spotkaniach zasad. W mojej ocenie mieszkańcy oczekują od nas przede wszystkim tego, aby ułatwiać im życie i codzienne funkcjonowanie, a nie zajmować się przepychankami



związanymi z ambicjami niektórych osób. W mojej ocenie na temat przyłączeń bardzo trafnie wypowiedział się burmistrz Boguchwały Wiesław Kąkol: „Trzeba to powiedzieć wprost: Rzeszów będzie się musiał w końcu zająć sobą, a nie terenami przyłączanymi. Terenami, którymi też jakoś spektakularnie się nie zajmował, a teraz tym bardziej pójdą w odstawkę, zwłaszcza, że nie ma się za nimi kto wstać chociażby w samej Radzie Miasta... co dzisiaj przyłączonym sołectwom może dać Rzeszów? Może dać mnóstwo obietnic. To nic nie kosztuje”.

W końcu ostatni temat, dotyczący pandemii koronawirusa oraz działań służących ochronie zdrowia, które podejmuje gmina.

Obecna sytuacja dotycząca koronawirusa, szczególnie wobec statystyk ogłaszanych w ostatnich dniach nakazuje, abyśmy nadal byli bardzo uważni i przestrzegali zasad związanych z ochroną przed zarażeniem. Urząd Gminy Krasne stara się nadal, mimo trudności kadrowych, wypełniać dla mieszkańców swoje funkcje i zadania. Rada Gminy obraduje na posiedzeniach przy zapewnionych warunkach bezpieczeństwa. Staramy się także pomóc starszym mieszkańcom gminy w dotarciu do punktów szczepień. Uruchomiliśmy w gminie telefoniczny punkt kontaktowy, gdzie można zgłaszać związane z tym potrzeby. Dodatkowo chcę poinformować, że w kontekście dbania o zdrowie naszych mieszkańców, radni podjęli decyzję o zakupie 4 sztuk defibrylatorów, które będą zamontowane w sołectwach: Palikówka, Strażów, Malawa na budynkach remiz strażackich zaś w Krasnem na budynku urzędu gminy. Obsługa defibrylatora wymaga odpowiedniego przeszkolenia. Stąd zapraszam chętnych mieszkańców do kontaktu pod numerem 17 23 00 200, w celu ustalenia jego terminu.

Dziękuję za rozmowę.

Podatek od nieruchomości na 2021 rok

PRZEDMIOT OPODATKOWANIA:	GINA KRASNE	STAWKI MAKSYMALNE*
1. od gruntów :	-----	-----
- związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej bez wzg. na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków - od 1m ² pow.	0,85	0,99
- pozostałych w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego - od 1m ² powierzchni	0,40	0,52
2. od budynków lub ich części:	-----	-----
- mieszkalnych - od 1m ² pow. użytkowej	0,75	0,85
- związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz od budynków mieszkalnych lub ich części zajętych na prowadz. dział. gosp. od 1m ² pow. użytkowej	22,50	24,84
- zajętych na prowadzenie działalności gosp. w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych od 1m ² pow. użytkowej	4,25	5,06
- pozostałych w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego od 1m ² pow. użytkowej	5,00	8,37
3. od budowli	2%	2 %

* M.P. z 2020 r. poz. 738 – obwieszczenie Min. Fin. z 23.07.2020 r. w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych na rok 2021.

Podatek rolny na 2021 rok	GINA KRASNE	STAWKA MAKSYMALNA *
Stawka 2,5 q za ha przeliczeniowy	137,50 zł/ha	146,38 zł/ha
Stawka 5 q za ha fizyczny	275,00 zł/ha	292,75 zł/ha
Podatek leśny na 2021 rok	GINA KRASNE	STAWKA MAKSYMALNA **
Stawka x 0,22 m ³ za 1 ha lasu	43,12 zł/ha	43,30 zł/ha

* Komunikat Prezesa GUS z dnia 19 października 2020 r. w sprawie średniej ceny skupu żyta za okres jedenastu kwartałów, będącej podstawą do ustalenia podatku rolnego na rok podatkowy 2021, która wynosi **58,55 zł za 1 dt (q)**.

** Komunikat Prezesa GUS z dnia 20 października 2020 r. w sprawie średniej ceny sprzedaży drewna uzyskanej przez nadleśnictwa za pierwsze trzy kwartały 2020 roku, która wynosi **196,84 zł/1m³**

Wydatki budżetu Gminy Krasne w 2021 roku na przedsięwzięcia realizowane ze środków funduszu sołeckiego

stosownie do art. 1 ust. 6 ustawy z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołecim
(Dz. U. z 2014 roku poz. 301 z późn. zm.), na podstawie wniosków sołectw uchwalonych przez zebranie wiejskie:

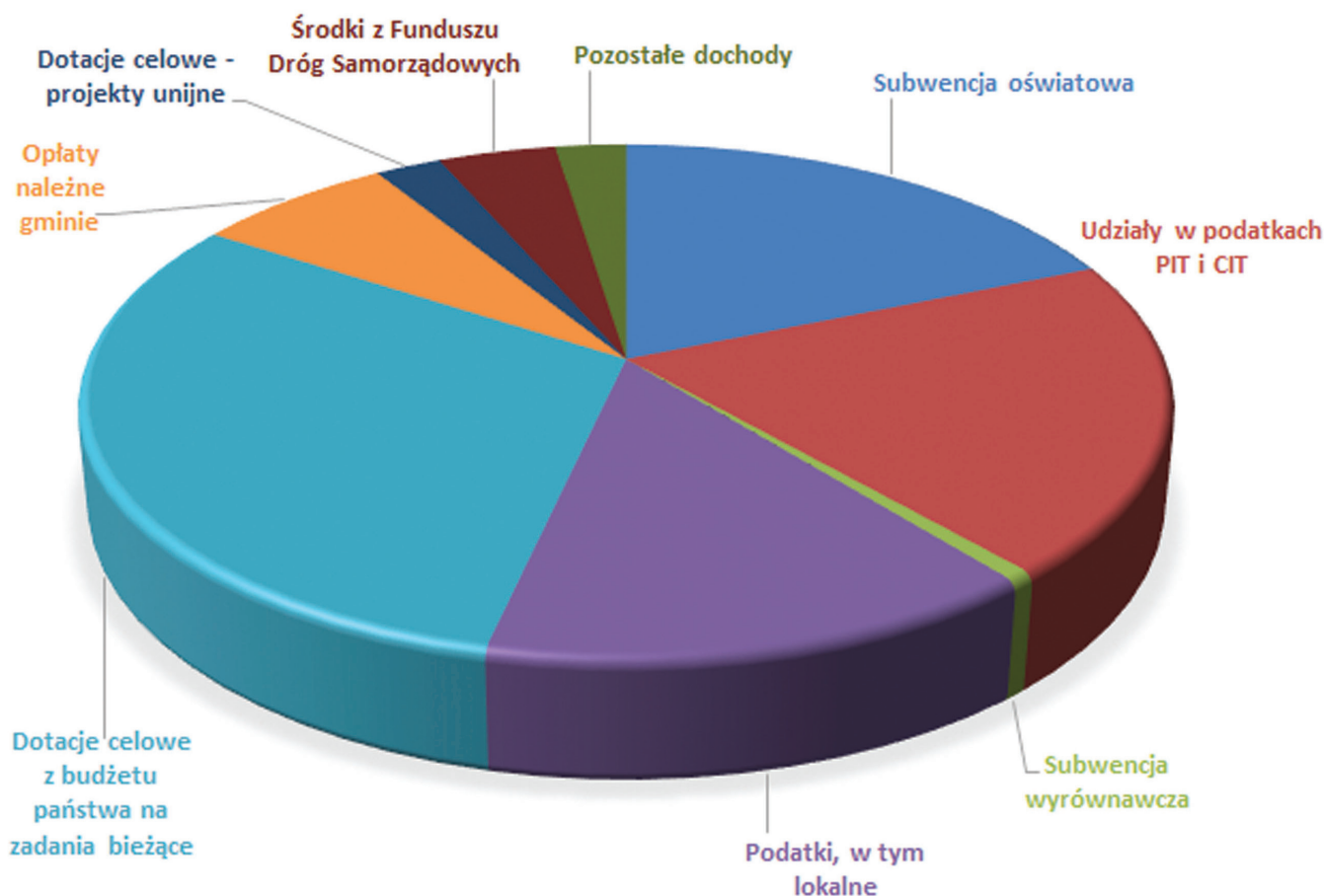
Nazwa sołectwa	Dział, rozdział	Nazwa zadania - przedsięwzięcia	Kwota wydatku (w zł)
Krasne	801 80101	Wykonanie monitoringu Gminnego Przedszkola w Krasnem wraz z parkingiem oraz modernizacja monitoringu w budynku szkoły podstawowej	46.874,10 zł
Malawa	600 60016 600 60017	Udrożnienie i remont tzw. „drogi poniemieckiej” w Malawie – 36.874,10 zł Modernizacja tzw. „drogi na Stawy” w Malawie – 10.000,00 zł	46.874,10 zł
Strażów	754 75412 926 92601	Zakup wyposażenia Domu Strażaka w Strażowie – 11.769,87 zł Zakup wyposażenia obiektu sportowego w Strażowie – 35.104,23 zł	46.874,10 zł
Palikówka	010 01010 754 75412 921 92109	Modernizacja kanalizacji sanitarnej na terenie miejscowości Palikówka – 30.000,00 zł Remont posadzki w garażu remizy Ochotniczej Straży Pożarnej w Palikówce – 10.000,00 zł Modernizacja altany przy Domu Kultury w Palikówce – 6.874,10 zł	46.874,10 zł
Razem wydatki ze środków funduszu sołeckiego:			187.496,40 zł

(na podstawie Uchwały Budżetowej Gminy Krasne na 2021 rok – Uchwała Nr XXXIV/255/2021 Rady Gminy Krasne z dnia 29.01.2021 r.)

Sp. D. Mazur

DOCHODY BUDŻETU GMINY KRASNE, w tym:	Plan
Subwencja oświatowa	12 298 726,00 zł
Udziały w podatkach PIT i CIT	13 018 690,00 zł
Subwencja wyrównawcza	412 940,00 zł
Podatki, w tym lokalne	9 459 600,00 zł
Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania bieżące	19 480 486,00 zł
Oplaty, w tym opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi	4 580 140,00 zł
Dotacja celowa z budżetu państwa na wychowanie przedszkolne	647 240,00 zł
Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich (bieżące oraz inwestycyjne)	1 513 043,30 zł
Środki z państwowych funduszy celowych na dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji drogowych	2 696 400,00 zł
Pozostałe dochody (dochody z najmu i dzierżawy, ze sprzedaży mienia gminnego, odpłatność za usługi opiekuńcze, za korzystanie z wych. przedszkolnego, odsetki od zaległych podatków i opłat, wpłaty mieszkańców na pokrycie wkładu własnego do projektów, itp.)	1 620 369,45 zł
RAZEM:	65 727 634,75 zł

DOCHODY BUDŻETU GMINY KRASNE - 2021 ROK



WYNIK BUDŻETU GMINY KRASNE (DEFICYT)	-5 166 409,57 zł
Środki z RZĄDOWEGO FUNDUSZU INWESTYCYJ LOKALNYCH wraz z odsetkami zgromadzonymi na rachunku bankowym	1 847 697,57 zł
PLANOWANY W 2021 ROKU KREDYT DŁUGOTERMINOWY	5 840 000,00 zł
PLANOWANE SPŁATY RAT KREDYTÓW I POŻYCZEK	1 580 288,00 zł
WYKUP OBLIGACJI KOMUNALNYCH	941 000,00 zł

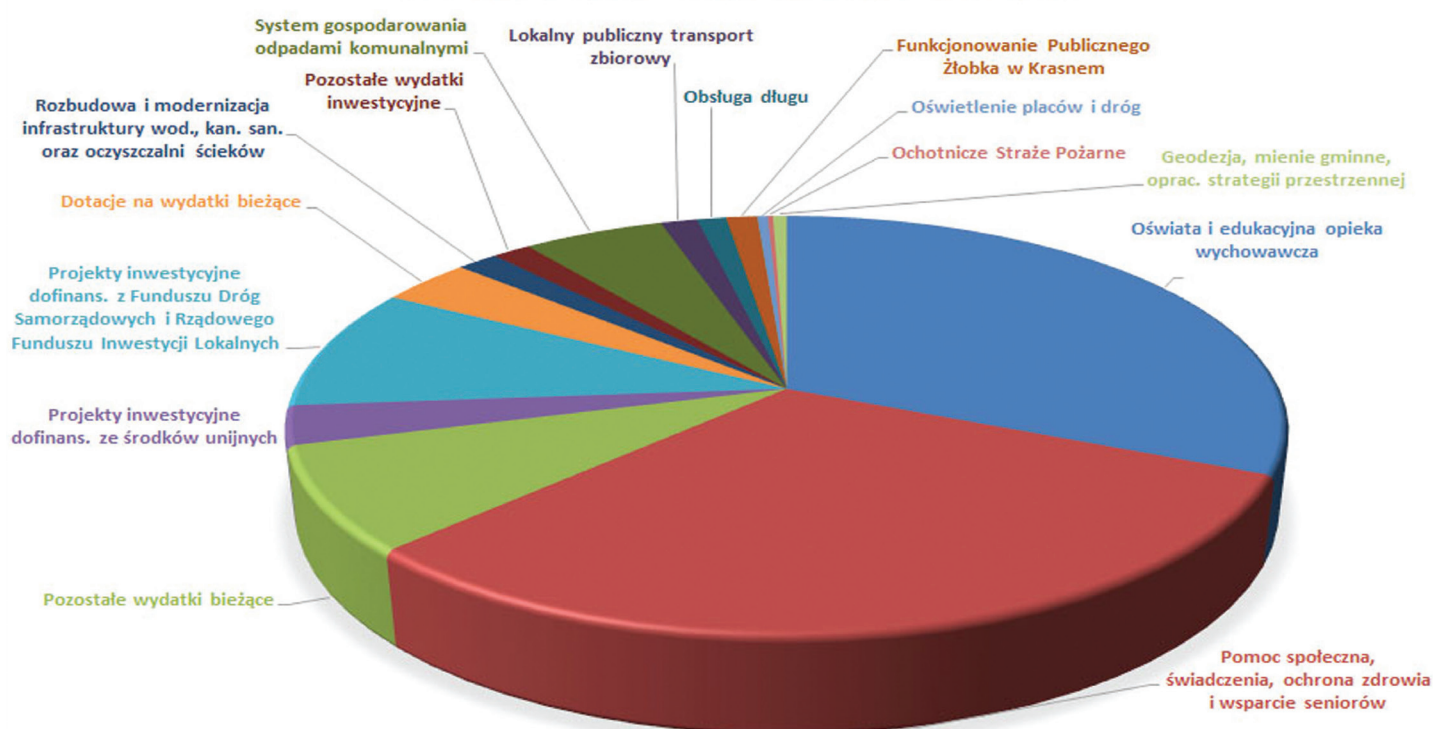
Sporządzono na podstawie Uchwały Budżetowej Gminy Krasne na 2021 rok Nr XXXIV/255/2021 - Uchwała Rady Gminy Krasne z dnia 29.01.2021 roku wraz z późn. zmianami. Krasne, 26.02.2021 r.

Sp. D. Mazur,

Budżet gminy

WYDATKI BUDŻETU GMINY KRASNE, w tym:	Plan
Oświata i edukacyjna opieka wychowawcza, w tym projekty związane z oświatą	22 330 078,20 zł
Pomoc społeczna, świadczenia rodzinne, wychowawcze, program „Dobry start”, ochrona zdrowia, itp. (w tym zwalczanie narkomanii i przeciwdziałanie alkoholizmowi)	21 872 534,00 zł
Funkcjonowanie Publicznego Żłobka w Krasnem	836 633,00 zł
Dzienny Dom Pomocy w Krasnem	343 498,00 zł
Transport, drogi, łączność (w tym składki członkowskie dla Związku Gmin „Podkarpacka Komunikacja Samochodowa” na pokrycie udziału w kosztach obsługi komunikacyjnej gminy)	1 378 100,00 zł
Dotacja podmiotowa dla niepublicznych przedszkoli	100 000,00 zł
Dotacja podmiotowa dla GOKiB	931 000,00 zł
Dotacja przedmiotowa dla ZUK w Krasnem	846 725,50 zł
Dotacje celowe na zadania z zakresu kultury fizycznej i sportu (kluby sportowe)	220 000,00 zł
Oświetlenie placów i dróg	287 000,00 zł
Ochotnicze Straże Pożarne	143 702,87 zł
Wywóz i zagospodarowanie odpadów komunalnych, obsługa systemu gospodarowania odpadami komunalnymi	3 835 440,00 zł
Opracowania geodezyjne, wyceny nieruchomości, podziały i rozgraniczenia, opracowanie strategii przestrzennej, koszty utrzymania mienia gminnego, itp.	373 348,46 zł
Obsługa długu (dotyczy kredytów, pożyczek, obligacji komunalnych, poręczeń)	794 491,00 zł
Pozostałe wydatki bieżące (koszty administracji publicznej, w tym związane z poborem podatków i opłat, rezerwy obowiązkowe, itp.)	5 595 836,31 zł
Wydatki majątkowe, w tym inwestycyjne:	11 005 656,98 zł
Budowa, przebudowa i modernizacja dróg gminnych i wewnętrznych, kanalizacja deszczowa, zakup wiat przystankowych	6 431 621,10 zł
Projekt pn. Budowa Podmiejskiej Kolei Aglomeracyjnej - PKA	1 820 000,00 zł
Rozbudowa, modernizacja infrastruktury wodociągowej, kanalizacji sanitarnej oraz oczyszczalni ścieków na terenie gminy	1 167 697,57 zł
Inwestycje dot. infrastruktury oświatowej	1 090 274,10 zł
Projekt pn. Wymiana źródeł ciepła na terenie ROF - część I	248 852,23 zł
Pozostałe wydatki majątkowe	247 211,98 zł
RAZEM:	70 894 044,32 zł

WYDATKI BUDŻETU GMINY KRASNE - 2021 ROK



Sporządzono na podstawie Uchwały Budżetowej Gminy Krasne na 2021 rok Nr XXXIV/255/2021 - Uchwała Rady Gminy Krasne z dnia 29.01.2021 roku wraz z późn. zmianami. Krasne, 26.02.2021 r.

Sp. D. Mazur,

Inwestycje z rządowego funduszu

Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych to bezzwrotne wsparcie dla samorządów, których przychody zostały uszczuplone przez pandemię, w działaniach inwestycyjnych, które w obliczu kryzysu gospodarczego i malejących wpływów budżetowych mogłyby zostać zaniechane. Wartość Funduszu Inwestycji Lokalnych to około 12 mld zł. Połowa tej kwoty została rozdzielona pomiędzy samorządy na podstawie algorytmu, który uwzględniał m.in. wydatki majątkowe samorządów, a także ich zażyłość. Druga połowa rozdzielana będzie sukcesywnie, na podstawie wniosków o wsparcie złożonych przez jednostki samorządu terytorialnego na konkretne zadania, w ramach ogłaszanych przez Prezesa Rady Ministrów naborów.

Do chwili obecnej w ramach pierwszej puli Gmina Krasne otrzymała wsparcie w wysokości 1 847 404 zł. Środki zasilają budżet Gminy na rok 2021 i zostały przeznaczone na realizację najpilniejszych zadań takich jak:

- budowa kanalizacji deszczowej na terenie gminy Krasne;
- budowa podziemnego zbiornika retencyjnego wraz z kanalizacją deszczową przy Gminnym Przedszkolu w Krasnem;
- przebudowa kanalizacji sanitarnej w ramach zadania „Rozbudowa, przebudowa i modernizacja sieci wodociągowej oraz kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Krasne”;
- wykonanie barier ochronnych w ramach zadania „Przebudowa drogi gminnej nr 108554 R” Przecznia w Paliówce;
- modernizacja dróg na terenie gminy Krasne;
- zakup i montaż wiat przystankowych.

Realizacja części zadań została już rozpoczęta. Pomimo zimowej aury firma „JAR”

wykonuje kanalizację deszczową o długości 317 m odprowadzającą wody deszczowe i roztopowe z drogi wewnętrznej dz. nr 2535 na Osiedlu w Krasnem. Planowany termin zakończenia prac to 31.05.2021 r.

W listopadzie 2020 r. została podpisana z firmą TGE INSTAL z Rakszawy umowa na wykonanie odwodnienia terenu przedszkola w Krasnem, za kwotę 589 000 zł. Roboty obejmują budowę podziemnego zbiornika retencyjnego i pompowni na wody deszczowe wraz z siecią kanalizacji deszczowej. W najbliższych dniach, po zakończeniu prac przygotowawczych, pracownicy firmy pojawią się na placu budowy. Prace zakończą się przed rozpoczęciem nowego roku szkolnego.

Gmina posiada dokumentację projektową oraz wymagane prawem pozwolenia na budowę niezbędne do rozpoczęcia prac związanych z przebudową kanalizacji sanitarnej, w tym wykonania przejścia pod drogą krajową nr 94. Przebudowa ma na celu skierowanie części ścieków z miejscowości Krasne, odprowadzanych w chwili obecnej do przeciążonej oczyszczalni ścieków w Krasnem do oczyszczalni miasta Rzeszowa istniejącym systemem kanalizacji sanitarnej. Inwestycja realizowana będzie przez ZUK Krasne w ramach dotacji celowej. Wspomniane przedsięwzięcie rozwiąże problem gospodarki ściekowej w sposób doraźny.

Mając na uwadze pilną potrzebę rozbudowy oczyszczalni ścieków w Krasnem z 650 do 1200 m³/d, jako efekt dynamicznego rozwoju budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego, Gmina Krasne złożyła wniosek o dofinansowanie przedmiotowego przedsięwzięcia z Funduszu Inwestycji Lokalnych w ramach naboru ogłoszonego w sierpniu 2020 r. Pomimo istotnego znaczenia tej inwestycji dla mieszkańców całej

Gminy oraz dla realizacji priorytetów Krajowego Programu Oczyszczalni Ścieków Komunalnych wniosek nie uzyskał rekomendacji Komisji do spraw Wsparcia Jednostek Samorządu Terytorialnego. Wójt Gminy Krasne w grudniu 2020 złożył ponownie wniosek o dofinansowanie tego zadania w kwocie 7 000 000 zł, w ramach kolejnego naboru. Liczymy tym razem na uzyskanie deklarowanego Rządowego wsparcia. Gmina nie porzeka w działaniach zmierzających do rozpoczęcia tej inwestycji. W ubiegłym roku został opracowany Program Funkcjonalno - Użytkowy na podstawie którego w miesiącu marcu zostanie ogłoszony przetarg na realizację zadania w formule zaprojektuj-buduj. Szacowana wartość całego przedsięwzięcia to 14 000 000 zł. Pozyskanie dofinansowania będzie miało istotny wpływ na termin zakończenia tak ważnego dla Gminy przedsięwzięcia.

W miesiącu lutym bieżącego roku został złożony kolejny wniosek o wsparcie z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych dedykowanego wsłom popegeerowskim. Dotyczy on „Modernizacji drogi gminnej nr 108563R Krasne Zachód” w miejscowości Krasne, na odcinku od skrzyżowania z drogą krajową Nr 94 do km 1+469,50. Szacunkowa wartość inwestycji wynosi 3 700 000 zł i stanowi wnioskowaną wartość wsparcia finansowego.

Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych będzie kontynuowany w przyszłych latach z przeznaczeniem na najważniejsze potrzeby społeczności lokalnych. Wierzymy że potrzeby naszego samorządu zostaną zauważone i inwestycje bliskie naszym mieszkańcom uzyskają wsparcie w ramach uruchomionego przez Radę Ministrów Programu.

B. Wandycz-Słowińska

Pamiętajmy o zjazdach i przepustach!

Mając na uwadze zbliżający się okres wiosenny Urząd Gminy Krasne przypomina Mieszkańcom, że na mocy art. 30 ustawy z dnia 21 marca 1985r. o drogach publicznych (t. j. Dz. U. z 2020r. poz. 470 z późn. zm.) **obowiązek utrzymywania zjazdów oraz przepustów spoczywa na właścicielach lub użytkownikach gruntów przyległych do drogi krajowej, powiatowej lub gminnej.**

Poniżej fragment ustawy o drogach publicznych regulujący kwestię utrzymywania zjazdów oraz przepustów:

Art. 30. Utrzymywanie zjazdów, łącznie ze znajdującymi się pod nimi przepustami, należy do właścicieli lub użytkowników gruntów przyległych do drogi.

Za właściciela uznaje się także współwłaścicieli, użytkowników wieczystych oraz jednostki organizacyjne i osoby po-

siadające nieruchomości w zarządzie lub użytkowaniu, a także inne podmioty władające nieruchomością przyległą do drogi publicznej.

Ciążący na właścicielach lub użytkownikach gruntów przyległych do drogi bezwzględny obowiązek wynikający z przepisów prawa dotyczy zarówno utrzymania w należytym stanie technicznym zjazdów na nieruchomości przyległe do dróg publicznych, jak również wiąże się z koniecznością czyszczenia przepustów pod zjazdami w celu zapewnienia ich drożności podczas intensywnych opadów atmosferycznych.

Najczęstszą przyczyną tworzących się zastoisk wody w rowach przydrożnych oraz jej przelewania się na jezdnię są niedrożne przepusty pod zjazdami do posesji, **Urząd Gminy Krasne apeluje do właścicieli i użytkowników zjazdów o prze-**

strzeganie obowiązku utrzymania zjazdów i przepustów znajdujących się pod nimi w należytym stanie, tak aby umożliwić swobodny i sprawny przepływ wody. Wywiązanie się Mieszkańców z tej powinności pozwoli w przyszłości uniknąć piętrenia się spływającej wody, rozmycia korony drogi, podtopienia terenów przyległych oraz szkód wyrządzonych przez wodę, wpływając tym samym na podniesienie komfortu życia naszego społeczeństwa.

Jednocześnie Urząd Gminy Krasne informuje, że **niezachowanie należytego stanu zjazdu z drogi skutkować może, na podstawie art. 102 kodeksu wykroczeń z dnia 20 maja 1971r. (t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 281), wymierzeniem kary do 1 000 zł lub może podlegać karze nagany.**

K. Klęsk

TO U NAS RODZINNE!

#SZCZEPIMYSIE



PRZEJDŹ KWALIFIKACJĘ
MEDYCZNĄ I WYPEŁNIJ
FORMULARZ

PRZYJMIJ
DRUGĄ DAWKĘ
SZCZEPIONKI

**ZAREJESTRUJ SIĘ
NA BEZPŁATNE
SZCZEPIENIE**

1

przez infolinię: 989,
stronę gov.pl/szczepimysie,
w punkcie szczepień
lub przez SMS o treści
SZCZEPIMYSIE na numer
664 908 556

dla Twojego
bezpieczeństwa
zostaniesz
zbadany przez
lekarza

2

**ZASZCZEP
SIĘ PRZECIW
COVID-19**

3

skorzystaj z bezpłatnego
szczepienia i obserwuj
stan swojego zdrowia

wszystkich
informacji udzieli
Ci Twój punkt
szczepień

4

ZGŁOŚ SIĘ NA SZCZEPIENIE PRZEZ:
GOV.PL/SZCZEPIMYSIE

LUB SKORZYSTAJ Z CAŁODOBOWEJ INFOLINII: 989



KANCELARIA PREZESA
RADY MINISTRÓW


Ministerstwo Zdrowia

Liczba mieszkańców Gminy Krasne

Z roku na rok Gminie Krasne przybywa mieszkańców,
poniżej przedstawiono rozkład liczby ludności w poszczególnych sołectwach:

SOŁECTWO	LICZBA LUDNOŚCI	POWIERZCHNIA
Krasne	5 061	1 340
Maława	3 515	1 270
Palikówka	1 208	705
Strażów	1 945	595
RAZEM	11 729	3 910



Od roku 2014 do 2020 gminie przybyło 1056 mieszkań-

A. Szpyrka

Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021

Już od 1 kwietnia!
Wejdź na spis.gov.pl i spisuj się!

Liczymy się DLA POLSKI!

GUS | NSP 2021

Najbliższy spis powszechny będzie przeprowadzony od 1 kwietnia 2021 r. do 30 czerwca 2021 r. Obecnie trwają prace organizacyjne i przygotowawcze do Narodowego Spisu Powszechnego 2021.

Spis był poprzedzony dwoma spisami próbnymi:

- pierwszy spis próbny odbył się w dniach od 1 do 31 października 2019 r., w dwóch województwach (po jednej gminie w każdym),
- drugi spis próbny odbył się w dniach od 1 do 30 kwietnia 2020 r. w 16. Gminach (po jednej w każdym województwie).

Zaplanowany na 2021 r. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań będzie w pełni realizowany przy użyciu interaktywnego formularza spisowego dostępnego na stronie

GUS. Obowiązkiem spisowym będą objęte:

- osoby fizyczne stale zamieszkałe i czasowo przebywające w mieszkaniach, budynkach i innych zamieszkałych pomieszczeniach nie będących mieszkaniami na terenie Polski, osoby fizyczne nie mające miejsca zamieszkania;
- mieszkania, budynki, obiekty zbiorowego zakwaterowania i inne zamieszkane pomieszczenia nie będące mieszkaniami.

Aby zapobiec sytuacji, w której zobowiązany do spisu mieszkańców Polski nie ma możliwości dokonania samospisu (np. z powodu braku dostępu do urządzeń i Internetu), ustawa zobowiązuje następujące podmioty do udostępnienia odpowiedniego pomieszczenia i sprzętu do realizacji samospisu:

- urzędy statystyczne i pozostałe jednostki statystyki publicznej,
- urzędy wojewódzkie,
- urzędy obsługujące wójtów, burmistrzów, prezydentów miast oraz gminne jednostki organizacyjne.

Lista miejsc, gdzie będzie można dokonać samospisu będzie opublikowana w odpowiednim czasie na stronie GUS i stronie spisu.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach (gdy osoba objęta obowiązkiem spisowym nie będzie mogła wypełnić w żaden sposób formularza elektronicznego) rachmistrze spisu będą kontaktowali się z tymi osobami telefonicznie lub osobiście, aby pomóc w dopełnieniu obowiązku spisowego.

Źródło: spis.gov.pl

Sprawozdanie z obrad Rady Gminy Krasne

XXXI sesja z dnia 21.12.2020 r.

1. Uchwała Nr XXXI/237/2020 RGK w/s Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok.

2. Uchwała Nr XXXI/238/2020 RGK w/s zmiany uchwały w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodku wsparcia.

3. Uchwała Nr XXXI/239/2020 RGK w/s zmiany uchwały w sprawie szczegółowych zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.

4. Uchwała Nr XXXI/240/2020 RGK w/s reorganizacji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krasnem.

5. Uchwała Nr XXXI/241/2020 RGK w/s zmiany uchwały w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krasnem.

6. Uchwała Nr XXXI/242/2020 RGK w/s uchwalenia Programu Współpracy Gminy Krasne z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2021 rok.

7. Uchwała Nr XXXI/243/2020 RGK w/s wyznaczenia aglomeracji Krasne.

8. Uchwała Nr XXXI/244/2020 RGK w/s wyrażenia zgody na przekazanie w drodze darowizny na rzecz Gminy Łącut nieruchomości stanowiących własność Gminy Krasne położonych w obrębie Malawa gm. Krasne.

9. Uchwała Nr XXXI/245/2020 RGK w/s zmiany uchwały budżetowej Gminy Krasne na rok 2020.

10. Uchwała Nr XXXI/246/2020 RGK w/s zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Krasne.

11. Uchwała Nr XXXI/247/2020 RGK w/s sprzedaży bezprzetargowej nieruchomości stanowiącej własność Gminy Krasne.

12. Uchwała Nr XXXI/248/2020 RGK w/s dzierżawy nieruchomości stanowiącej własność Gminy Krasne.

XXXII sesja z dnia 30.12.2020 r.

1. Uchwała Nr XXXII/249/2020 RGK w/s zmiany uchwały budżetowej Gminy Krasne na rok 2020.

2. Uchwała Nr XXXII/250/2020 RGK w/s wykazu wydatków, które nie wygasają z upływem 2020r.

3. Uchwała Nr XXXII/251/2020 RGK w/s wysokości opłaty za wpis do rejestru żłobków i klubów dziecięcych.

XXXIII sesja z dnia 07.01.2021 r.

1. Uchwała Nr XXXIII/252/2021 RGK w/s dzierżawy nieruchomości stanowiącej własność Gminy Krasne.

XXXIV sesja z dnia 29.01.2021 r.

1. Uchwała Nr XXXIII/252/2021 RGK w/s dzierżawy nieruchomości stanowiącej własność Gminy Krasne.

2. Nr XXXIV/253/2021 w/s uchwalenia Zmiany Nr 4 Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Krasne.

3. Uchwała Nr XXXIV/254/2021 RGK w/s uchwalenia Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego nr 16/04 Terenu Położonego w Miejscowości Krasne Gmina Krasne.

4. Uchwała Nr XXXIV/255/2021 RGK Uchwała Budżetowa Gminy Krasne na rok 2021.

5. Uchwała Nr XXXIV/256/2021 RGK w/s uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Krasne.

6. Uchwała Nr XXXIV/257/2021 RGK w/s zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej na 2021 rok.

7. Uchwała Nr XXXIV/258/2021 RGK w/s rozpatrzenia skargi na działalność Wójta Gminy Krasne.

8. Uchwała Nr XXXIV/259/2021 RGK w/s rozpatrzenia skargi na działalność Wójta Gminy Krasne.

XXXV sesja z dnia 19.02.2021 r.

1. Uchwała Nr XXXV/260/2021 RGK w/s zmiany uchwały w sprawie dopłat do zbiorowego odprowadzania ścieków.

2. Uchwała Nr XXXV/261/2021 w/s zmiany uchwały w sprawie dotacji przedmiotowej dla samorządowego zakładu budżetowego Gminy Krasne.

3. Uchwała Nr XXXV/262/2021 o zmianie uchwały w sprawie zarządzenia poboru podatków w drodze inkasa, określenia inkasentów oraz ustalenia wynagrodzenia za inkaso.

4. Uchwała Nr XXXV/263/2021 RGK w/s w/s zmiany uchwały budżetowej Gminy Krasne na rok 2021.

5. Uchwała Nr XXXV/264/2021 RGK w/s zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Krasne.

6. Uchwała Nr XXXV/265/2021 RGK w/s dzierżawy nieruchomości stanowiącej własność Gminy Krasne (Palikówka).

7. Uchwała Nr XXXV/266/2021 RGK w/s dzierżawy nieruchomości stanowiącej własność Gminy Krasne (Malawa).

8. Uchwała Nr XXXV/267/2021 RGK w/s wyrażenia zgody na nieodpłatne nabycie nieruchomości położonych w miejscowości Malawa na własność Gminy Krasne.

Opracowała: Z. Berłowska

Program usuwania azbestu



Azbest zaliczany jest do dziesięciu najgroźniejszych zanieczyszczeń na Ziemi. Utworzony jest z włókien krzemianowych, czterokrotnie cieńszych od ludzkiego włosa. Dawniej stosowany był do produkcji: płyt falistych, płytek, rur a także jako składnik betonu. Szczególnie szkodliwy dla człowieka jest pył azbestowy, który po dostaniu się do pęcherzyków płucnych wywołuje duszności i uporczywy kaszel. Może również doprowadzić do zapalenia opłucnej, a także przyczynić się do zwiększenia ryzyka zachorowania

na raka płuc lub krtani. Istnieje bowiem hipoteza mówiąca, że włókna azbestu są nośnikami cząsteczek metali rakotwórczych tj.: ołów, arsen czy nikiel.

Od 2012 roku, w ramach „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Krasne”, gmina realizuje „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 - 2023”. Corocznie z terenu gminy są demontowane, odbierane i unieszkodliwiane materiały budowlane zawierające w swoim składzie azbest. W ubiegłym roku od mieszkańców zebrano

ponad 27 ton eternitu.

Zgodnie z dyrektywą Unii Europejskiej, kraje członkowskie mają czas na pozbycie się tego wysoce szkodliwego materiału budowlanego do 2032 roku. W związku z tym, Urząd Gminy Krasne przypomina o kolejnym zbliżającym się naborze wniosków na bezpłatny demontaż, odbiór i utylizację wyrobów azbestowych, którego rozpoczęcie przewiduje się na przełomie kwietnia i maja 2021 roku.

J. Amarowicz

Zmiana numeru rachunku bankowego

Szanowni Mieszkańcy!

Urząd Gminy Krasne informuje, że początkiem roku 2021 numer rachunku bankowego, na który należy dokonywać wpłat z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi ulega zmianie. **Opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi należy wnosić na indywidualny, przypisany do danej nieruchomości numer rachunku bankowego.**

Informacja o nowym numerze rachunku bankowego będzie do Państwa sukcesywnie przesyłana listownie. Do czasu otrzymania informacji o nowym numerze rachunku bankowego osobom, które dokonują płatności na dotychczasowe konto – wpłaty zostaną przeksięgowane na nowe konto indywidualne.

PRZYPOMINAMY

Od dnia **1 stycznia 2021 r.** stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi nie ulega zmianie i wynosi **30,00 zł** miesięcznie od jednego mieszkańca zamieszkującego daną nieruchomość, jeżeli odpady komunalne są zbierane i odbierane w sposób selektywny.

W tytule przelewu dot. w/w opłaty należy wskazać adres nieruchomości, której dotyczy opłata oraz imię i nazwisko osoby, która złożyła deklarację.

Opłatę należy wnosić bez wezwania, z dołu w terminie:

- do **15 kwietnia** za I kwartał,
- do **15 lipca** za II kwartał,
- do **15 października** za III kwartał,
- do **15 grudnia** za IV kwartał (w tym za miesiąc grudzień z góry).

Opłaty nie uiszczone w wyznaczonym terminie będą podlegały przymusowemu ściągnięciu w trybie określonym w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Jednocześnie informujemy, że indywidualny rachunek bankowy jest różny od numeru konta bankowego dotyczącego płatności związanych z podatkiem od nieruchomości, rolnym, czy leśnym.

Numerów nowych rachunków bankowych nie podajemy telefonicznie.

Sporządziła: M. Sojka

Nowe miejsca w przedszkolach

Z przyjemnością informujemy, że przedszkole w Malawie oraz w Krasnem zostało wsparte poprzez dofinansowanie projektu pn. „**Utworzenie nowych miejsc przedszkolnych w OWP w Malawie i Krasnem**” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 Oś Priorytetowa IX Jakość edukacji i kompetencji w regionie, Działanie 9.1 Rozwój edukacji przedszkolnej.

Wartość projektu wynosi **524 622,06 zł**, kwota dofinansowania **472 159,85 zł**.

Wkład własny Gminy z budżetu Gminy Krasne wynosi **52 462,21 zł**. Termin realizacji projektu od 01.06.2020 do 31.08.2021 r.

W ramach inwestycji dla 35 dzieci (25 dzieci w Malawie i 10 dzieci w Krasnem) zostanie zapewnione pełne, kompleksowe wsparcie przedszkolne w postaci bezpłatnej opieki przedszkolnej, z zajęciami dodatkowymi uwzględniającymi indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne, możliwości psychofizyczne oraz rozwijającymi kompetencje i kwalifikacje maluchów w wieku przedszkolnym odbywającymi się poza godzinami bezpłatnej opieki oraz pełnym wyżywieniem i wykwalifikowaną opieką w budynkach dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych.

N. Cisek



Rzeczpospolita
Polska



Unia Europejska
Fundusz Spójności



Rekrutacja do żłobka

Fundacja Rozwoju Społecznego KRASNO-LUDEK we współpracy z gminą Krasne rozpoczęła realizację projektu utworzenia nowego żłobka. Powstanie on przy Zespole Szkół w Malawie. REKRUTACJA od 01.03.2021 r. tel. 729 831 281 <https://fundacijakrasnoludek.pl>.

Publiczny Żłobek w Krasnem

To miejsce, w którym zapewniamy dzieciom bezpieczne i komfortowe warunki, a przede wszystkim dbamy o to, by każde z nich czuło się tu dobrze. Dzieci uczestniczą w zajęciach prowadzonych przez ciocię: zabawie z muzyką, języku angielskim, sensoplastyce, jak również zajęciach zorganizowanych przez Mobilną Filharmonię czy Alpaka Team.

Rekrutacja do żłobka trwa przez cały rok w miarę wolnych miejsc, jednakże zainteresowanych zapraszamy do składania karty zgłoszenia tuż po narodzinach dziecka.

Ciocie Publicznego Żłobka
w Krasnem

<https://zlobekkrasne.edupage.org>



Karnawał to czas pełen radości i zabaw, a jego najbardziej oczekiwanym dniem jest bal karnawałowy. Pandemia koronawirusa wymusiła wiele zmian w naszym codziennym życiu, również w organizacji tegorocznego balu. W naszym przedszkolu wszystkie grupy bawiły się osobno w swoich salach, które w tym dniu zamieniły się w sale balowe, wypełnione różnorodnymi ozdobami. Do przedszkola przybyła cała plejada bajkowych postaci, kolorowe wróżki, piękne księżniczki, odważni rycerze, dzielni superbohaterowie oraz żądni przygód piraci. Nie sposób wymienić wszystkich uczestników balu. Dzieci wspólnie tańczyły i brały udział w przygotowanych konkursach. Bal odbył się w tłusty czwartek, w dniu, w którym każdy zgodnie z tradycją powinien zjeść pączka. Tak też było i w naszym przedszkolu, w którym zwyczajnie zajmują bardzo ważne miejsce w przekazywanych

Karnawał w przedszkolu w Malawie



wychowankom treściach. Słodki poczęstunek w postaci pączków z cukrem pudrem umilił dzieciom odpoczynek pomiędzy tańcami i konkursami. Wspaniała

zabawa w doborowym towarzystwie i przy pięknej muzyce na długo pozostanie w naszej pamięci.

M. Dziobak

Tworzymy kartki

W lutym br. w Gminnym Przedszkolu w Krasnem w gr. „Pasikoniki” odbyły się warsztaty z tworzenia kartek z okazji zbliżających się świąt wielkanocnych. Dzieci włączyły się do kolejnej edycji ogólnopolskiej akcji zorganizowanej przez „Fundację dla Rodaka”. Akcja polega na wysyłaniu do Rodaków zamieszkających poza granicami Polski, własnoręcznie wykonanych, głównie przez dzieci, świątecznych kartek pocztowych. Zajęcia plastyczne w naszym przedszkolu, podobnie jak w roku ubiegłym, przygotowała i przeprowadziła Lidia Hajduk z GOKiB w Krasnem. Podczas warsztatów dzieci miały okazję poznać tajniki przygotowania pięknych, a zarazem prostych do wykonania kartek wielkanocnych. Nasi mali artyści-plastycy pod czujnym okiem instruktora, z wielką starannością i w skupieniu tworzyli kartki świąteczne z myślą o naszych Rodakach za granicą. Pani Lidia cierpliwie tłumaczyła dzieciom krok po kroku jak prawidłowo wykonać kartki. Wspólne tworzenie sprawiło dzieciom dużo radości i satysfakcji z wykonania postawionego im zadania. W tym roku do akcji „Kartka dla Rodaka” włączyli się również Seniorzy z Dziennego Domu Opieki dla Seniorów w Krasnem. Kartki naszych dzieci oraz te wykonane przez naszych zaprzyjaźnionych seniorów zostały następnie spakowane i wysłane do siedziby „Fundacji dla Rodaka” w Olsztynie. Kraje, do których trafią z Fundacji to m. in.: Kazachstan, Obwód Kalingradzki, Czarnogóra, Litwa, Białoruś, Ukraina, Łotwa, Armenia, Gruzja, Estonia, Mołdawia, Bośnia i Hercegowina i Macedonia. Łącznie wysłaliśmy do naszych Rodaków ponad 60 kartek. Z pewnością wszystkie przepiękne i z serca wykonane kartki będą źródłem radości i uśmiechu na twarzach naszych Rodaków w czasie tegorocznych świąt wielkanocnych. Dziękujemy Ireneuszowi Śpiewli, Monice Zwiercan za współpracę w organizacji akcji oraz Pani Lidii za przeprowadzenie



ciekawych warsztatów w naszym przedszkolu. Dziękujemy też pracownikom i seniorom z Dziennego Domu Opieki w Krasnem za życzliwość i zaangażowanie w pracy na rzecz realizacji naszego wspólnego projektu.

Zainspirowane efektami pracy dzieci Nauczycielki z Gminnego Przedszkola w Krasnem w ramach akcji „Kobiety Kobietom” w dniach 17.02.-25.02.2021r. wzięły udział w III Ogólnopolskim konkursie Freblowskim pt. „Kartka na Dzień Kobiet” zorganizowanym przez Przedszkole nr 43 w Lublinie. Celem konkursu było rozwijanie wyobraźni i umiejętności plastycznych, motywowanie do twórczej aktywności, wzbogacanie warsztatu pracy nauczyciela a przede wszystkim dobra zabawa i wsparcie dla potrzebujących, chorych kobiet. Zadaniem uczestników konkursu było wykonanie kartki z okazji Dnia Kobiet jedną z technik freblowskich twórczych prac ręcznych. Wszystkie

uczestniczki konkursu włożyły wiele serca i pracy w wykonanie konkursowych kartek. Wszystkim Nauczycielkom zaangażowanym w akcję serdecznie dziękujemy za motywację, wzajemne inspiracje i solidarność oraz bezinteresowną pomoc w szczytnym celu. Konkurs miał bowiem charytatywny charakter. Wykonane kartki przekazane będą m.in. Podopiecznym Domu Pomocy Społecznej m. in. Matki Teresy z Kalkuty w Lublinie, Podopiecznym Centrum Dziennego Pobytu dla Seniorów, Członkom Stowarzyszenia Źródło, Pacjentkom Oddziału Chirurgii Piersi Wojewódzkiego Szpitala Klinicznego w Lublinie oraz Pacjentkom Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej w Lublinie. Życzymy wszystkim Kobietom dużo zdrowia, radości i sił w pokonywaniu codziennych trudności i mamy nadzieję, że wspomniana akcja na stałe zagości w naszym Przedszkolu.

K. Kucaj

Nauka kodowania w Palikówce

Wszyscy żyjemy w świecie kodów. W obecnym czasie technologia cyfrowa stała się naszą codziennością. Dziecięcy świat, tak jak świat dorosłych pełen jest kodów. Choć wydaje się to niemożliwe przedszkole to także miejsce, w którym można spotkać się z takimi pojęciami jak kodowanie czy programowanie.

Kodowanie nie musi wiązać się z używaniem komputera czy tabletu. Jest to nauka podczas wszelkiego rodzaju zabaw, ruchu – przy użyciu przyborów z bezpośredniego otoczenia dziecka.

Przedszkolaki z Gminnego Przedszkola w Palikówce również zaczęły swoją przy-

godę z kodowaniem. Proponowane przez nauczycieli zajęcia i zabawy z zakresu kodowania to dla naszych przedszkolaków prawdziwa przygoda. Dostarcza im wielu pozytywnych emocji a przede wszystkim umiejętności, które będą mogły wykorzystać w świecie tak zwanego „technologicznego jutra”. Te bez wątpienia zabawy pełne radości otwierają dziecięce umysły, rozwijają umiejętność logicznego myślenia, rozumowania czy wnioskowania. Są przyczyną wzrastania u dzieci poczucia własnej wartości.

A. Staniszevska



Zabawa karnawałowa w Strażowie

Kilka dni po Nowym Roku rozpoczęliśmy karnawał – radosny czas zimowych zabaw. Pomimo pandemii w naszym przedszkolu odbył się bal. Ten niezwykły pełen uśmiechu okres wykorzystaliśmy do budowania dziecięcych umiejętności we wszystkich sferach; poznawczej, emocjonalnej, społecznej i fizycznej. Po wszechnie wiadomo, że taniec to podstawa karnawału. Inspirującą bazą do tworzenia tanecznych gier i zabaw były różnorodne rekwizyty, bajeczne stroje naszych milusińskich oraz pięknie przystro-

jone sale przez nauczycielki. Płyś, tańce solo i grupowo, ciekawe konkursy uatrakcyjniły nasz bal przebierańców. Muzyka porywała do tańca wszystkie dzieci w rytm nastrojowych utworów. Ponieważ był to Tłusty Czwartek dla podtrzymania tradycji, na zakończenie wszyscy zostali obdarowani smacznym pączkiem. Ta ich energia i gotowość wspaniałej zabawy sprawiły, że tegoroczny karnawał zostanie w pamięci na długo.

L. Gunia



No i tradycji stało się zadość. Mimo pandemii, mimo licznych nakazów, zakazów i obostrzeń z nią związanych, w Szkole Podstawowej w Strażowie odbyło się tradycyjne zimowisko. W tym roku w tej formie wypoczynku, zorganizowanej przy wydatnej pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i Gminnego Ośrodka Kultury i Biblioteki w Krasnem, udział wzięło 34 dzieci z klas I – IV.

Zimowisko w naszej szkole to już taka tradycja. Nie mogło więc go zabraknąć i w tym roku. Mimo to, iż nie mogliśmy w tym roku opuścić szkolnych murów, to i tak na brak atrakcji nikt nie mógł chyba narzekać. Codziennie coś innego. Codziennie inne zajęcia. Codziennie inni goście. Było więc w czym wybierać i przebierać. Ale po kolei. W pierwszym dniu było troszkę historycznie i... technicznie. Były bowiem warsztaty rycerskie, podczas których dowiedzieliśmy się co nieco o polskim rycerstwie, a także samodzielnie wykonaliśmy miecze i tarcze. Te ostatnie ozdobiłymi własnymi herbami. A, że człowiek przy produkcji rycerskiej broni nieco się pobrudził to na warsztatach technicznych poznaliśmy tajniki produkcji mydła i takowe każdy sam sobie wykonał. Kolejny dzień zimowiska spędziliśmy na sportowo. Próbowaliśmy karkołomnych akrobacyjnych sztuczek pod fachowym okiem Państwa Delfiny i Bartłomieja Byjoś, a

Moc atrakcji i radości



więc ludzi którzy kiedyś wygrali telewizyjny program MAM TALENT. Okazało się, że niektórzy z nas też mają talent do akrobatyki i być może w niedługo przyskończy spróbują swoich sił w tej pięknej dyscyplinie sportu podczas specjalistycznych treningów.

Kolejne dni przyniosły uczestnikom zimowiska kolejne atrakcje i niezapomniane przeżycia. Po dniu przerwy, w którym obchodziliśmy święto Trzech Króli, znów wróciliśmy do szkoły. Na dzień dobry czekało na nas mobilne planetarium. Dzień więc był kosmiczny. Kosmiczne były też warsztaty literackie prowadzone przez przedstawicieli GOKiB w Krasnem. A po nich, w kolejnym dniu, powróciliśmy na ziemię. Przedostatni dzień zimowiska upłynął nam pod znakiem tańca i sztuki wytwarzania przepięknych pudełek na prezenty, które własnoręcznie wykonaliśmy z myślą o zbliżającym się Dniu Babci

i Dziadzia. A, że w życiu już tak to bywa, że wszystko co dobre szybko się kończy, to i dojść musiało do końca naszego zimowiska. A w ostatnim dniu czekały na nas zajęcia z dogoterapii i gimnastyki korekcyjnej. Przyrządziliśmy też sami przepyszną sałatkę owocową. W każdym dniu mieliśmy też możliwość rozwijać się intelektualnie i sprawnościowo rywalizując w różnego rodzaju grach stolikowych i zręcznościowych. Oglądaliśmy też prezentację na temat higieny oraz wykonaliśmy plakaty związane z kosmosem i higieną.

Zimowisko 2021, które przygotowali dla nas panie Katarzyna Pomykała i Maria Tronina oraz panowie Tomasz Kuczyński i Witold Socha, przeszło już do historii. Mijamy nadzieję, że kolejne w 2022 roku odbędzie się już bez obostrzeń, nakazów i zakazów związanych z pandemią. Oby!

W. Socha



Sporty zimowe

Wreszcie doczekaliśmy się prawdziwej zimy. Lekki mróz i śnieg po kolana to coś, co dzieci lubią najbardziej!

Uczniowie klas piątych i szóstych w ubiegły piątek próbowali swych sił na nartach biegowych i raketach śnieżnych. Mimo wielu wywrotek i bliskich kontaktów ze śniegiem, wszyscy uczestnicy zajęć opanowali podstawy techniki poruszania się na nartach biegowych, jak również raketach śnieżnych.

Zaczerwienione od mrozu i wysiłku twarze, to dodatkowa korzyść z tego wspaniale spędzonego czasu na świeżym, zimowym powietrzu!

T. Szetela

Zajęcia na basenie

Po trzymiesięcznej przerwie zostały wznowione pozalekcyjne zajęcia na basenie dla klas I – III. Spragnieni ruchu, wody i własnego towarzystwa z dużym zapałem doskonaliliśmy poznane wcześniej i trochę zapomniane umiejętności pływackie. Mamy nadzieję, że teraz już nic nie zakłóci zajęć, które tak bardzo lubimy.

T. Szetela



Zajęcia taneczno-ruchowe w nowej sali

Zajęcia przeznaczone są dla osób, które uwielbiają taniec i świetną zabawę, a przy tym chcą aktywnie spędzić czas. Taniec i ćwiczenia gimnastyczne pobudzają wyobraźnię dzieci, uczą dyscypliny oraz świadomego panowania nad włas-

nym ciałem. W szkole znajduje się nowa, dobrze wyposażona w przyrządy sala do ćwiczeń ruchowych, co umożliwia realizację różnorodnych zajęć. Znajdziecie tu skakanki, piłki gimnastyczne, stępy, taśmy do rozciągania i obręcz, a efekty ćwiczeń można podziwiać w dużych lustrach ściennych.

M. Dostych

Szkoła w Palikówce

Tłusty czwartek

11 lutego br. zgodnie z tradycją uczniowie szkoły podstawowej w Palikówce obchodzili hucznie Tłusty Czwartek, który jest pierwszym dniem Ostatków, czyli ostatnich dni karnawału. Jak co roku dzieci zostały poczęstowane smacznymi pączkami. Niestety ze względu na panującą sytuację epidemiologiczną w szkole znajdowały się tylko najmłodsze dzieci z klas I – III. Pomimo tego uczniowie z uśmiechem na twarzy zjadali się przepyszными pączkami. Poczęstunek odbył się z zachowaniem reżimu sanitarnego.

Sukces ucznia

Uczeń szkoły podstawowej w Palikówce Filip Janczak awansował do eliminacji centralnych Olimpiady Historycznej.

Opiekunem ucznia jest Pan Przemysław Basak. W skali kraju awans wywalczyło jedynie 76 osób, w tym 3 osoby z województwa podkarpackiego. Uczeń szkoły w Palikówce wygrał etap okręgowy w naszym województwie, który składał się z dwóch części: pisemnej oraz ustnej. Test obejmował swoim zakresem zadania z całej podstawy programowej historii dla szkoły podstawowej. Tematem przewodnim etapu ustnego była sytuacja na ziemiach polskich w okresie powstania styczniowego.

Etap centralny ze względu na warunki epidemiologiczne zostanie przeprowadzony w formie zdalnej. Temat przewodni finału to: Epidemie w dziejach Europy i świata od starożytności do XX wieku. Życzymy dalszych sukcesów.

P. Basak, A. Kozdra
Fot. P. Basak, E. Gotkowska



Malawa oczyma młodych

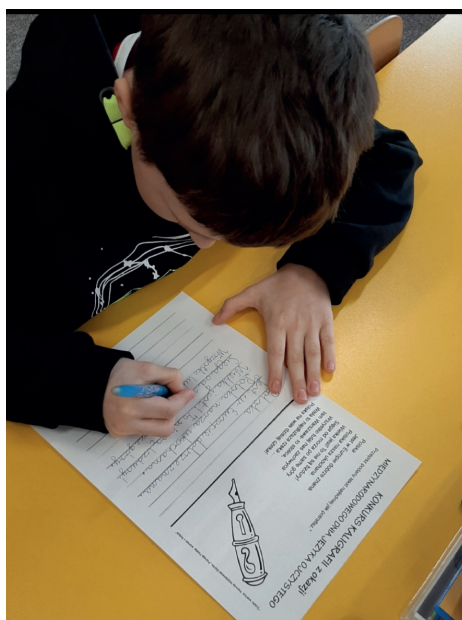
Przywiązanie do miejsca zamieszkania może się różnie przejawiać. Jednym ze sposobów pokazania umiłowania swe „małej ojczyzny” jest zachwyt nad pięknem jej przyrody, uwiecznianie niecodziennych krajobrazów czy interesujących miejsc.

Wrażliwe dusze artystyczne z Zespołu Szkół w Malawie nie tylko potrafiły dostrzec uroki swej miejscowości, ale także w sposób mistrzowski je uwiecznić. W efekcie powstał album fotograficzny prezentujący niezwykle ujęcia Malawy zimą. Wyróżnione zdjęcia można pooglądać na

stronie internetowej szkoły, gdzie również dostępny jest film Dawida Filipa, który został wysoko oceniony i nagrodzony w ramach wojewódzkiego konkursu ph. Ocalmy naszą planetę. Nasz ósmoklasista pod kierunkiem pani Moniki Krasny przygotował video-reklamę propagującą atrakcyjne turystycznie miejsca w Malawie.

Duże zainteresowanie obywateli projektami to niewątpliwie przejaw wyjątkowego umiłowania swego kawałka miejsca na Ziemi.

M. Maciejowska



Jak cię słyszą, tak cię piszą

O INICJATYWACH JĘZYKOWYCH W MALAWIE

21 lutego przypada corocznie Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego. Święto to zwraca uwagę na potrzebę ochrony różnorodności językowej jako dziedzictwa kulturowego.

Niezmiennie ważne jest, aby umiejętnie posługiwać się językiem ojczystym – poprawnie mówić i bezbłędnie pisać. Nikt z nas nie rodzi się z umiejętnością poprawnego mówienia. Rozumienie i nadawanie mowy to bowiem skomplikowane procesy. W dodatku nasz narodowy język nie należy do najłatwiejszych, co potwierdzają zwłaszcza obcokrajowcy, którzy próbują się go nauczyć.

Istotną rolę w kształtowaniu prawidłowych wzorców językowych odgrywa

szkoła. W Malawie zaproponowano szeroki wachlarz inicjatyw, których celem było zwrócenie uwagi na piękno języka. Wśród nich: konkurs kaligraficzny, redagowanie listów do Mikołaja w ramach przygotowań do wojewódzkiego konkursu literackiego, projekty czytelnicze: Czytam z klasą lekturki spod chmurki i Na dywanie – audiobook dla przedszkolaków oraz świąteczny e-program słowno-muzyczny.

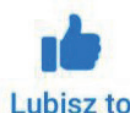
Obok niezwykle ważnych zasad prawidłowej wymowy, interpunkcji czy ortografii staramy się wpoić naszym wychowankom wartość poprawności językowej, bo przecież język to nasza wizytówka.

M. Maciejowska



Zespół Szkół w Malawie

Strona poświęcona edukacji



Funpage ZS Malawa

Już od ponad pół roku na jednym z portali społecznościowych funkcjonuje nasz szkolny funpage. To ukłon w stronę użytkowników urządzeń mobilnych, nie tylko uczniów, ale także ich rodziców.

Na Facebook'owym profilu na bieżąco umieszczane są informacje o wydarzeniach organizowanych w szkole oraz komunikaty ważne dla całej społeczności szkolnej. To też świetne miejsce, aby podzielić się opinią na temat różnych inicjatyw szkolnych czy klasowych.

Mamy już niespełna trzystu fanów! Zapraszamy do śledzenia i komentowania: www.facebook.com/Zespół-Szkół-w-Malawie.

M. Maciejowska

Edyta i Ola



Matka i córka. Obie utalentowane, obie niezwykle i bardzo serdeczne. Już od progu uśmiechnięte i ciekawe z jakim wyzwaniem plastycznym przyjdzie im się zmierzyć, jakie trudności pojawią się w trakcie i jaki osiągną efekt końcowy. Przeważnie, jak każdy prawdziwy, rasowy artysta miała, są z siebie niezadowolone, bo można było to i tamto wcześniej zauważyć, zmienić lub wnikliwiej przeżyć i „rozpracować”. Temperament twórczy nie pozwala obu Paniom Kunysz stać w miejscu. Ciągłe chcą zdobywać wiedzę o nowych technikach i rozwiązaniach, oprócz pasji malowania i rysowania interesują się wiedzą o sztuce, wielkimi dokonaniami mistrzów palety, kredki i ołówka. Pracowite i docie-

kliwe, bo - powinno być podobnie, jak na obrazie kogoś o Wielkim Nazwisku. Może jeszcze tak nie jest, ale komuś takiemu, jak Pani Edyty i jej córce Aleksandrze na pewno uda się osiągnąć tę tajemną wiedzę, która tak bardzo zmusza patrzącego do swoistego wzruszenia i zachwyty podczas kontemplacji obrazu. Pani Edyta marzy, żeby choć odrobinę zbliżyć się przez swoje malarstwo do osiągnięć wielkich mistrzów holenderskich. Szczególnie wyróżnia Vermeera van Delft, którego obrazy wprowadzają ją w zachwyty, motywują do podejmowania analiz i naśladowania ich wdzięcznego przekazu. To pod wpływem Vermeera i wielkich twórców tego okresu zamarzyła, aby poznać dogłębnie malarstwo olejne, „dobrać się” do wszystkich tajników technicznych i artystycznych związanych z tą paręset letnią techniką. We własnej twórczości preferuje przedstawienia realistyczne, a kolejnym wzorem niedoścignym jest dla niej całokształt twórczości Michała Anioła.

Ola Kunysz ma 13 lat i jak większość młodych twórców interesuje się mangą. Jakkolwiek mama ceni sobie głównie malarstwo, tak Ola skupiła swoje zainteresowania na rysunku i zamierza swój warsztat doprowadzić do wysokiego poziomu rozbudowując go linearnie, ale też nie rezygnuje z obserwacji dorobku artystów operujących światłocieniem. Twierdzi, że chciałaby wyłącznie rysować, nie mniej jednak wystawa jej prac świadczy o dobrym radzeniu sobie z malarstwem. Obie Panie są rodowymi krasniankami



i uczestniczą w zajęciach pracowni plastycznej tutejszego GOKiB.

Wszystkie obrazy obejrzyć można na stronie internetowej placówki oraz po uprzednim uzgodnieniu i z zachowaniem reżimu sanitarnego w saloniku Gminnego Ośrodka Kultury i Biblioteki w Krasnem.

I. Tuszyńska. Fot. I. Śpiewla

Kolędy i Pastorałki



Tegoroczna edycja VII Międzygminnego Konkursu Kolęd i Pastorałek miała formułę online. Zmiana ta związana była z trwającą epidemią covid-19. Mimo zmiany formuły Konkurs cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem. Napłynęło 120 zgłoszeń, w każdej kategorii osiągnęliśmy założone limity uczestników.

Przesłuchania konkursowe odbyły się 25 stycznia 2021r. Jury w składzie: Ewa Siembida, Paulina Głuszek- Chwajta i Daniel Lipiec po przesłuchaniu nagrań wyłoniło najlepszych wykonawców. Dyplomy i nagrody zostały nagrodzonym przesłane pocztą. Cieszy nas fakt, że poziom wykonania młodych artystów rośnie z roku na rok. Gratulujemy wszystkim nagrodzonym i wyróżnionym, dziękujemy także nauczycielom i instruktorom za przygotowanie wokalistów do tegorocznego konkursu.

L. Sendera. Fot. I. Śpiewla

Cyfrowe GOKi

Celem projektu jest zwiększenie stopnia oraz poprawa umiejętności korzystania z Internetu, w tym z e-usług publicznych u 48 pracowników zatrudnionych w 40 gminnych samorządowych jednostkach kultury (GOK) oraz u 384 dzieci i młodzieży w wieku 10-18 lat. Ponadto projekt zakłada stworzenie trwałej struktury dostępu do wiedzy w zakresie prowadzenia i animowania aktywności cyfrowej oraz podwyższania kompetencji cyfrowych na poziomie 40 gminnych instytucji kultury z 25 gmin.

W ramach projektu realizowane są szkolenia dla pracowników Gminnych Ośrodków Kultury oraz dla dzieci i młodzieży z tematów: „Dziennikarstwo online” oraz „Bezpieczne zachowanie w sieci – w życiu prywatnym, społecznym oraz w edukacji”. Szkolenia prowadzone są przez profesjonalnych trenerów zewnętrznych. Ze względu na wciąż trwającą pandemię aktualnie wszystkie szkolenia prowadzone są w trybie zdalnym.

W celu podniesienia jakości oraz skuteczności oferowanego wsparcia, zakupiony został sprzęt komputerowy wraz z oprogramowaniem i przekazany na rzecz instytucji kultury biorących udział w projekcie.

Projekt jest realizowany przez Fundację VCC z Lublina, w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020. W projekcie biorą udział również pracownicy GOKiB Krasne.

Więcej informacji o projekcie na stronie: <https://projekty.vccsystem.eu>.



Rozmowy A'propos



Od początku roku 2021 Teatr A'propos realizuje nowy projekt artystyczno – społeczny pt. „Rozmowy A'propos”. Celem tego działania jest stworzenie cyklu wywiadów z ludźmi kultury, artystami, sportowcami, pasjonatami, którzy opowiada-

ją o swojej pracy i życiu.

Pomysł aby rejestrować nagrania wideo z ciekawymi osobami zrodził się jeszcze w zeszłym roku. Młodzież skupiona wokół teatru zaprasza co dwa tygodnie do ośrodka kultury wybrane osoby, któ-

re opowiadają o swoich pasjach, sukcesach i życiu zawodowym. Dziewczyny z „A'propos” samodzielnie opracowują pytania, układają biogram i przygotowują się do wywiadu. A wszystko jest nagrywane i następnie udostępniane w Internecie.

Projekt jest zarysowany na szeroką skalę. Do tej pory zostały przeprowadzone trzy wywiady, a naszymi gośćmi byli: prof. Tadeusz Błoński – artysta-plastyk, wykładowca akademicki, Paweł Pabian – przewodnik beskidzki, sportowiec, rekordzista oraz „śpiewający sołtys”, czyli Józef Ludera z Palikówki. W kolejnych miesiącach będzie można zobaczyć nowe rozmowy dotyczące muzyki, teatru, dziennikarstwa i sztuk wizualnych. Cały materiał jest opublikowany na kanale YouTube grupy. Wystarczy tylko wpisać „Teatr A'propos” i oglądać!

Jeżeli znacie osoby nietuzinkowe, pełne pasji, o nie zwykłych zdolnościach lub osiągnięciach to napiszcie do nas: facebook.com/teatrpropos.

M. Szukała

Po prostu miłość



Jak co roku, nie mogło się obejść bez recytacji poezji lirycznej, czy wysłuchania wielu piosenek o tematyce miłosnej. Do programu zaprosiliśmy gości z Malawy: pianistki Magdalenę Prejsnar – Wąsacz i Bożenę Stachyrę, wokalistki Jolantę Lew i Kingę Tadla oraz recytatorkę Barbarę Puzio i Michała Płonkę, a także młodych artystów z GOKiB: grupę teatralną A'propos. Zadebiutował na scenie Wojtek Leśko i Zuzanna Poplewska, zaśpiewały również Ola Afonja, Kasia Majkowska i Asia Dudek. Dziękujemy wszystkim artystom za zaangażowanie, cierpliwość oraz dyscyplinę sanitarną.

I tak minął Walentynkowy Wieczór bez publiczności niestety. Program liryczny można obejrzeć na naszej stronie: <https://www.youtube.com/watch?v=nuPmWe-h-HY&feature=youtu.be>

L. Sendera. Fot. I. Śpiewła

Ferie zimowe



W tym roku nie mogliśmy, jako instytucja zorganizować ferii, ale szkoły w Palikówce, Strażowie i Krasnem skorzystały z naszej oferty i instruktorzy GOKiB Krasne prowadzili tam warsztaty. Wytwarzaliśmy mydełka, ozdabialiśmy płócienną torbę na zakupy, uruchamialiśmy wyobraźnię podczas Opowieści, a także wyzwalałyśmy energię na zajęciach sportowo-ruchowych.

I. Śpiewła

Ciemno

Równy rok od premiery i jedyne-go wykonania z powodu pandemii, udało się 10 marca 2021 r., zagrać spektakl „Ciemno”. Dla kilkunastu widzów, w reżimie sanitarnym ale graliśmy! Była to też okazja do nagrania spektaklu. Bardzo nam było miło Państwa zobaczyć. Mam nadzieję na częstsze spotkania!

Wystąpiły: Oliwia Piątek, Wiktoria Chciuk, Julia Wierzbńska, Aleksandra Rusin, Kinga Szuberla, Gabriela Ryś, Aleksandra Wiśniewska. Reżyseria: Maciej Szukała

M. Szukała. Fot. I. Śpiewła



Za półką z książkami

17 lutego przypadał Światowy Dzień Kota, dlatego nasza Biblioteka, po raz kolejny, wzięła udział w „Zbiórce dla kociaków”, organizowanej przez Fundację Felineus. W związku z tym przeprowadziłam szereg spotkań z dziećmi z naszego Przedszkola. Poczytałam im „kocią poezję” i bajki o pieskach. Maluszki wykonywały pięknego kota i psa, które były w częściach i trzeba było je prawidłowo złożyć, a przy okazji liczyły, ile danych części ciała mają te zwierzątka. Tą drogą chcę serdecznie podziękować Darczyniom, którym los bezdomnych zwierząt nie jest obojętny. Wdzięczna jestem Pani Sylwii, Pani Annie i Pani Elżbiecie za hojne dary, które zostały przekazane Fundacji.

Kolejnym razem, wybrałam się do naszego Przedszkola, aby odwiedzić Pasikoniki. Za pomocą skrzynki kamishibai, przedstawiłam maluchom utwór H. Ch. Andersena pt.: „Brzydkie kaczątko”. Po jego wysłuchaniu, dzieci wykonywały pięknego łabędzia, w którego zamieniło się brzydkie kaczątko. W nagrodę wszyscy otrzymali piękne zakładki do książek i słodycze.

26 lutego, odwiedziłam Przedszkole w Krasnem, aby świętować wraz z dziećmi, Dzień Dinozaura. Żabki, Pszczółki i Zajączki, do których zostałam zaproszona, wysłuchały opowiadań o tych niezwykłych stworzeniach a także przybliżyłam im wiedzę na temat tych zwierząt. Następnie przeszliśmy do plastycznej części tego spotkania, w której starsze dzieci wyko-

nywały dinozaury a maluszki kolorowały je. Efekty pracy małych artystów uwieczniłam na fotografiach. Dziękuję za mile spędzony czas oraz laurki i kwiaty.

23 lutego odbyło się spotkanie z poezją Pana Jarosława Jędraszczyka, który urodził się w Ostrowie Wielkopolskim a obecnie mieszka w Krasnem, Laureata Międzynarodowego Konkursu Poezji o Tematyce Romskiej „O Złote Pióro Papuszy” (2015 r.), autora kilku zbiorów poezji, twórcy piosenek, kompozytora i wykonawcy. Słuchacze mogli wylosować zbiory jego poezji wraz z dedykacją i autografem. Wydarzenie, przy współudziale naszej Biblioteki, prezentowane było online na facebooku Ostrowskiego Centrum Kultury i Biblioteki Publicznej w Krasnem oraz na kanale youtube.

Na zbliżające się Święta Wielkanocne, wszystkim Czytelnikom dedykuję utwór Jana Lechonia:

*Droga, wierzbą sadzoną wśród
zielonej łąki,
Na której pierwsze jaskry żółcieją i mleczce.
Pośród wierzb po kamieniach
wąska struga ciecze,
A pod niebem wysoko
śpiewają skowronki.*

*Wśród tej łąki wilgotnej od porannej rosy,
Droga, którą co święto szli ludzie
ze śpiewką,
Idzie sobie Pan Jezus, wpólnagi i bosi
Z wielkanocną w przebież dłoni*



chorągiewką.

*Naprzeciw idzie chłopka.
Ma kossy złociste,
Łowicka jej spódniczka i piękna zapaska.
Poznała Zbawiciela z świętego obrazka,
Upadła na kolana i krzyknęła: „Chryste!”*

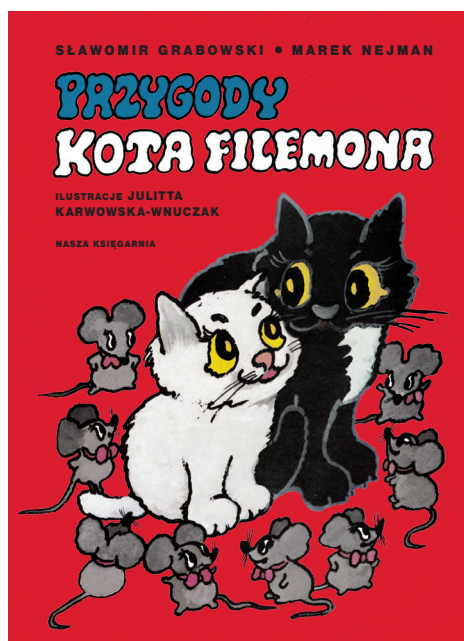
*Bije głową o ziemię z serdeczną rozpaczą,
A Chrystus się pochylił nad klęczącym
ciałem
I rzeknie: „Powiedz ludziom, niech więcej
nie płaczą,
Dwa dni leżałem w grobie.
I dziś zmartwychwstałem.”*

Kontakt: tel.: (17) 230-03-53 lub 694-014-680 lub na stronie: www.facebook.com/bibliotekawkrasnem/ oraz na stronie internetowej <http://gokkrasne.pl/>

M. Antczak

Książka do przeczytania

Sławomir Grabowski, Marek Nejman *Przygody kota Filemona*



Oktładka:
Wydawnictwo Nasza Księgarnia

Wyjątkowe opowieści o najsłynniejszym polskim kocim duecie – niesfornym Filemonie i dostojnym Bonifacym, z klasycznymi ilustracjami Julitty Karwowskiej-Wnuczak, w dużym formacie i twardej oprawie, które polecam.

Na małego ciekawskiego kotka czekają nie lada wyzwania na podwórku i w domu. Wciąż się tyle dzieje – tu myszy harcują, tam podejrzenie kumka żaba, a z lustra wygląda jakieś dziwne stworzenie! Wszędzie trzeba zajrzeć, wszystko obejrzeć, a może nawet – machnąć na coś łapą? Każdy z kocich bohaterów inaczej patrzy na świat, Bonifacy – dorosły kot, pełen życiowego doświadczenia i Filemon – brzdąc garnący się do świata i nowych doznań. A wszystko to w siel-

skiej chatce babci i dziadka, wplecione w scenerię różnych pór roku, obowiązków domowych ludzkich bohaterów, tradycyjnych świąt i uroczystości.

Przez wiele lat kot Filemon był bohaterem dziecięcej Dobranocki (o takiej samej szacie graficznej co polecana książka). Być może wspólna lektura będzie okazją do powrotu w okres dzieciństwa.

J. Zygmunt

Gniazda bocianie to obok kapliczek i krzyży przydrożnych typowe „obiekty małej architektury” dawnej wsi. Umieszczone na strzechach domów i starych drzewach przez wieki były ozdobą naszego krajobrazu. W Gminie Krasne zostało sześć zamieszkałych gniazd, po dwa w Krasnem i Malawie i po jednym w Strażowie i Palikówce. Wszystkie gniazda zbudowały bociany na słupach elektrycznych. W latach 50 XX wieku zelektryfikowano wieś podkarpacia, a w latach 70 również bociany zapragnęły mieć prąd w swoich domach i 70% polskich bocianów przeniosło swoje gniazda na słupy. Zakład energetyczny przygotował specjalne metalowe platformy i corocznie je konserwuje.

A bocianie gniazda to nie lada budowla zbudowana z patyków, mchu i trawy. Konstrukcje ważą średnio 500 kg, a najcięższe 2 tony, mierzą 2 metry średnicy i maksymalnej wysokości do 2 metry. W tym samym gnieździe po corocznych remontach bociany gniazdują nawet do 100 lat.

Od lat człowiek pomaga bocianom budując platformy, mocując stare kosze czy brony, jako podstawy gniazd. W roku 1954 na Jaworniku w Krasnem rozebrano stary drewniany dom pokryty strzechą i bociany po powrocie nie znalazły starego gniazda i błąkały się po wsi. Wykorzystał to Tadeusz Kurcek i Stanisław Palczewski, zbudowali platformę z desek na wysokim jesienią obok stawu (działka obok delikatesów Centrum). Ptaki skorzystały z zaproszenia, zbudowały gniazdo na platformie, skąd wyprowadziły kilka lęgów, po czym wróciły w stare okolice.

Mieszkanie bocianie to prawdziwa spółdzielnia mieszkaniowa obok głównego lokatora korzystają z niego wróble, mazurki, szpaki, pliszki, kopciuszki, kawki, a czasem pustułki i pójdzki. W dużych gniazdach ornitologów doliczyli się nawet do 40 sublokatorów.

W Polsce gniazduje 66% populacji bocianów, a są miejscowości gdzie występują bardzo licznie np. Dwór Pentowo nad Narwią, Gmina Stubno w województwie podkarpackim gdzie naliczono 74 gniazda zamieszkałe przez 272 ptaki. Gmina Stubno wystawiła bocianom pomnik, bo ten szczególnie ptak na to zasługuje.

Dorosły bocian waży 3-4 kg, mierzy od 1 do 1,15 m, a rozpiętość skrzydeł wynosi 2 metry. Bociany są bardzo czułymi rodzicami, chronią swoim ciałem młode przed palącym słońcem, deszczem czy gradem. Jedną z pierwszych książek jaką kupili mi rodzice to wydany w 1967 r. zbiór opowiadań Jana Karpińskiego „Z puszczy i lasów”, jedno z opowiadań szczególnie utkwiło mi w pamięci. Był to opis walki, jaką stoczyła para bocianów w obronie swojego gniazda z pisklętami, przed inną parą bocianów. Napastnicy potraktowali zamieszkałe gniazdo jako skład materiału do budowy własnego domu. Pamiętam, że walka zakończył się zwycięstwem gospodarzy.

Kle, kle, kle.

Twoja matka w piekle.

Co ona tam robi?

Dzieciom kluski drobi.

Co złego zrobiła?

Dzieci pomorzyła.

Opowiadanie o bocianie



Albo „Bocię kieszka przynieś mi braciśka”, śpiewaliśmy jako dzieciaki. Bo dawniej bocian był wszechobecny. Pamiętam, jak prasa rozpisywała się o bocianie, który wrócił do Polski z afrykańską strzałą w szyi. O bocianach pisało zawsze. W Gazecie Lwowskiej z 1857 r. znalazłem ciekawą historię, którą zacytuję w całości. *W Bojanowie przechowywał się szczególnie ciekawy bocian. Przed laty dwunastu nie chciał złączyć się z stadem odlatujących braci, a na zimę szukał schronienia w piwnicy ówczesnego aptekarza Krampe. Z każdą wiosną wychodził z swego ukrycia i odszukując swoją dawną towarzyszkę, odbudowywał gniazdo i wypełniał wiernie obowiązki ojca rodziny. Co jednak było w nim osobliwego, to dziwne zamięłowanie w obrzędach pogrzebowych. W całym ciągu zimy nie opuścił ani jednego pogrzebu, przyłączał się każdą razą do orszaku pogrzebowego i dopiero po zakończeniu całej ceremonii powracał do swojej piwnicy.*

W Polsce ludzie i bociany autentycznie się szanują, być może bierze się to ze starych wierzeń, że bocian to wcielenie pokutującego grzesznika. Ponoć Pan Bóg chciał usunąć z tego świata płazy i gady, pozbierał je więc do worka i kazał je człowiekowi wyrzucić do morza, ale człowiek z ciekawości rozwiązał worek i gady rozlały się po całej ziemi. Bóg zamienił ciekawskiego osobnika w bociana, aby wybierał z ziemi całe plugastwo uchodzące za symbol szatana.

Być może dlatego ludzie chętnie przygarbiali ranne bociany. Zdarzyło się, że i ja pielegnowałem rannego bociana, potrąconego przez samochód. Miał oderwany płat skóry razem z piórami. Udało mi się go pozszywać i uleczyć. Problemem było karmienie, w pierwszym odruchu pobiegłem na łąki i nałapałem żab, ale nie chciał ich jeść. Kupiłem wtedy wątróbkę i filet z kurczaka, i powoli zacząłem go karmić. Po paru dniach rana się zabiłiła, a bocian zaczął chodzić i jeść samodzielnie. Z nadzwyczajną zdolnością łapał w powietrzu rzucane mu kawałki mięsa. Bardzo lubił psią karmę, zjadał jej takie ilości, że aż dziw bierze, że nie zaczął szczekać. Nocował początkowo w kurniku, a gdy był już zdrowszy przysiadł na małym pieńku i tam spędzał noce. W dzień

spacerował po całej okolicy i kilkakrotnie musiałem go szukać, bo zawędrował aż do Malawy. Z dnia na dzień był coraz silniejszy, zaczął podfruwać po parę metrów, aż pewnego dnia odleciał. Wrócił do rodziców i rodzeństwa, widziałem go w gnieździe z rodziną. Kiedy bociany zbierały się do odlotu przyleciał do mnie chyba się pożegnać. Wylądował przed domem i jak prawdziwy gospodarz obszedł całe obejście, zajrzał do kurnika pokręcił komicznie głową i odleciał. Zrobił dwa okrążenia nad domem i tyle go widziałem. Poleciał ze swoimi braćmi do Afryki.

Bociany spędzają zimę w Kenii, Ugandzie, RPA, Sudanie, Czadzie oraz w Nigerii. Wracają pokonując do 270 km dziennie, łącznie przemierzają ponad 8000 km, powrót zajmuje im ok. 4 miesiące. Bociany wracają po to by przynosić ludziom dzieci.

Mówił bocian: „Ja ludzi potomstwem obdarzam.” Słowik rzekł na to skromnie: „A ja nastrój stwarzam.”

Skąd wzięła się legenda o przynoszeniu dzieci przez bociany? Według mnie najbardziej prawdopodobna jest wersja, która mówi że Prasłowianie w noc świętojańską - noc Kupały urządzali takie „balangi”, że po 9 miesiącach rodziło się sporo dzieci z niewiadomych ojców. Okres urodzin zbiegał się z dniem przylotu bocianów, mówiono więc, że to bociany przynosiły te kupałowe dzieci i tak już zostało.

Są też inne legendy związane z bocianem. Ta najbardziej znana mówi, że gniazdo bocianie przynosi szczęście i dostatek, wyprawienie się bocianów wróży nieszczęście. Wierzę w to święcie, zwłaszcza od momentu, kiedy bociany opuściły gniazdo przy stadionie Crasnovii.

P.S. Jeżeli kochacie bociany nie wyrzucajcie śmieci na pola, szczególnie niebezpieczne, wręcz śmiertelne są sznurki i gumki recepturki, które bocian myli z dżdżownicami.

Ryszard Berłowski

Fot. z archiwum M. Magierskiego